

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE RADY (EÚ) 2015/1029

z 19. júna 2015

s cieľom odstrániť nadmerný deficit verejných financií v Spojenom kráľovstve

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 126 ods. 7,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

- (1) Podľa článku 126 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa členské štáty majú vyhýbať nadmernému deficitu verejných financií.
- (2) Podľa bodu 4 Protokolu (č. 15) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a ZFEÚ, sa povinnosť vyhýbať sa nadmernému deficitu verejných financií v zmysle článku 126 ods. 1 ZFEÚ nevzťahuje na Spojené kráľovstvo, kým neprijme euro. V bode 5 uvedeného protokolu sa stanovuje, že Spojené kráľovstvo sa má snažiť predchádzať nadmernému deficitu verejných financií.
- (3) Pakt stability a rastu vychádza z cieľa zdravých verejných financií, ktoré sú prostriedkom na posilňovanie podmienok pre cenovú stabilitu a silný udržateľný rast smerujúci k vytváraniu pracovných miest.
- (4) V súlade s článkom 104 ods. 6 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ZES) Rada 8. júla 2008 rozhodla, že v Spojenom kráľovstve existuje nadmerný deficit a v súlade s článkom 104 ods. 7 ZES a článkom 3 nariadenia Rady (ES) č. 1467/97 ⁽¹⁾ vydala odporúčanie na nápravu nadmerného deficitu najneskôr do rozpočtového roka 2009 – 2010 ⁽²⁾.
- (5) V súlade s článkom 104 ods. 8 ZES Rada 27. apríla 2009 rozhodla, že Spojené kráľovstvo neprijalo opatrenia v reakcii na odporúčanie Rady z 8. júla 2008 ⁽³⁾. Rada 2. decembra 2009 vydala revidované odporúčanie podľa článku 126 ods. 7 ZFEÚ, v ktorom odporučila, aby Spojené kráľovstvo odstránilo nadmerný deficit do obdobia 2014 – 2015. Komisia 6. júla 2010 dospela k záveru, že na základe prognózy Komisie z jari 2010 Spojené kráľovstvo prijalo účinné opatrenia v súlade s odporúčaním Rady z 2. decembra 2009 a vyjadrila presvedčenie, že v rámci postupu pri nadmernom deficite preto neboli potrebné žiadne ďalšie kroky.
- (6) Rada 19. júna 2015 v súlade s článkom 126 ods. 8 ZFEÚ konštatovala, že Spojené kráľovstvo neprijalo účinné opatrenia v období 2010 – 2011 až 2014 – 2015 v reakcii na odporúčanie Rady z 2. decembra 2009.
- (7) V súlade s článkom 126 ods. 7 ZFEÚ a článkom 3 nariadenia (ES) č. 1467/97 sa od Rady požaduje, aby príslušnému členskému štátu predložila odporúčania s cieľom odstrániť nadmerný deficit v stanovenej lehote. V odporúčaní sa má stanoviť maximálna lehota šesť mesiacov na to, aby dotknutý členský štát prijal účinné opatrenia na nápravu nadmerného deficitu. V odporúčaní týkajúcom sa nápravy nadmerného deficitu Rada má

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6).

⁽²⁾ Všetky dokumenty súvisiace s postupom pri nadmernom deficite v Spojenom kráľovstve možno nájsť na webovom sídle: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/uk_en.htm

⁽³⁾ Rozhodnutie Rady 2009/409/ES z 27. apríla 2009, ktorým sa v súlade s článkom 104 ods. 8 zmluvy ustanovuje, či Spojené kráľovstvo v reakcii na odporúčanie Rady z 8. júla 2008 podľa článku 104 ods. 7 prijalo účinné opatrenia (Ú. v. EÚ L 132, 29.5.2009, s. 11).

navyšovať požadovať dosiahnutie ročných rozpočtových cieľov, ktoré sú na základe prognózy, z ktorej vychádza odporúčanie, v súlade s minimálnym ročným zlepšením štrukturálneho salda, t. j. salda očisteného od cyklických vplyvov bez jednorazových a iných dočasných opatrení, vo výške referenčnej hodnoty na úrovni najmenej 0,5 % HDP.

- (8) Po tom, ako v období 2014 – 2015 došlo k rastu HDP vo výške 2,8 % sa v aktualizovanej prognóze Komisie z jari 2015 ⁽¹⁾ predpokladá rast reálneho HDP vo výške 2,4 % v období 2015 – 2016 a vo výške 2,1 % v období 2016 – 2017 ⁽²⁾. Hlavné príspevky rastu v oboch obdobiach vyplývajú z domáceho dopytu. Keďže tempo rastu nominálnej mzdy sa zrýchľuje a inflácia zostáva nízka, očakáva sa, že sa počas prognózovaného obdobia postupne zvýši súkromná spotreba. Inflácia od svojho vrcholu na úrovni 5,2 % v septembri 2011 prudko klesá a v prvom štvrtroku 2015 sa dostala na úroveň 0,1 %. Očakáva sa, že sa v poslednom štvrtroku roku 2015 zvýši na 1,1 % s ročným odhadom 0,4 %, a v roku 2016 ďalej na 1,6 %. Investície by mali podľa prognózy od roku 2014 mierne klesať, ale vzhľadom na priaznivé úverové podmienky, dobré zisky spoločností a silný dopyt by mali zostať pomerne silné. V súvislosti s vonkajším sektorom sa očakáva, že bude aj naďalej prispievať k rastu negatívne, ale v menšej miere, keďže vyhliadky pre eurozónu, najväčšieho obchodného partnera Spojeného kráľovstva, sa zlepšujú. Zamestnanosť je vysoká a očakáva sa, že miera nezamestnanosti poklesne v roku 2015 na 5,4 % a v roku 2016 ďalej na 5,3 %.
- (9) Deficit verejných financií sa znížil zo svojho vrcholu na úrovni 10,9 % HDP v období 2009 – 2010 na 5,2 % HDP v období 2014 – 2015. Štrukturálne saldo sa za rovnaké obdobie znížilo z úrovne 8,0 % HDP na 4,7 % HDP. Priemerné ročné zlepšenie štrukturálneho úsilia predstavovalo v období od 2010 – 2011 do obdobia 2014 – 2015 úroveň 0,7 %. Po úprave o vplyv revízií potenciálneho rastu produkcie medzi aktuálnou prognózou a prognózou, z ktorej vychádzalo odporúčanie Rady z 2. decembra 2009, ako aj o vplyv vývoja príjmov v porovnaní so štandardnou elasticitou pri raste HDP, sa výška priemerného ročného upraveného štrukturálneho úsilia v tomto období odhaduje na 1,1 % HDP. Prevažná väčšina opatrení pre konsolidačný plán bola stanovená v núdzovom rozpočte v júni 2010 vo výške 2,5 % HDP počas obdobia 2010 – 2011 až 2014 – 2015. Niečo viac ako jedna štvrtina z nich boli daňové opatrenia, pri zvyšných troch štvrtinách išlo o zníženia výdavkov. Zostávajúca fiškálna konsolidácia, približne 1 % HDP, sa vykonávala do novembra 2014 prostredníctvom dvoch fiškálnych oznámení pred rozpočtom z júna 2010 a pred následnými rozpočtami a jesennými vyhláseniami (Autumn Statements). Medzi bežnými a kapitálovými výdavkami došlo k určitým presunom a obdobie konsolidácie sa predĺžilo do obdobia 2018 – 2019.
- (10) Hrubý verejný dlh sa zvýšil z 42,7 % HDP v období 2007 – 2008 na 88,4 % v období 2014 – 2015, pričom počnúc obdobím 2009 – 2010 neustále presahoval referenčnú hodnotu stanovenú v zmluve. K nárastu tohto dlhu prispela aj dynamika primárneho deficitu a intervencie vo finančnom sektore, v rámci ktorých došlo k znárodneniu dvoch bánk. Na základe prognózy Komisie z jari 2015 sa očakáva, že pomer dlhu k HDP sa ďalej mierne zvýši. Zároveň by však podsúvahové položky súvisiace s intervenciami vo finančnom sektore mohli mať pozitívny účinok na budúci vývoj dlhu.
- (11) Celkový deficit v období 2014 – 2015 dosiahol 5,2 % HDP, čo znamená, že Spojené kráľovstvo nenapravilo nadmerný deficit v rámci lehoty stanovenej v odporúčaní Rady z 2. decembra 2009. Príčinou boli nedostatočné opatrenia, ako aj omnoho nepriaznivejšia východisková pozícia pre rast, keď sa v období 2008 – 2009 na základe revízií upravil rast HDP o jeden percentuálny bod smerom dole na – 2,3 %. Revidované odporúčanie pre Spojené kráľovstvo na základe článku 126 ods. 7 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje nová lehota na nápravu nadmerného deficitu, je odôvodnené a v súlade s pravidlami Paktu stability a rastu.
- (12) V situácii, v ktorej panuje neistota, pokiaľ ide o vývoj hospodárstva a rozpočtu, by sa rozpočtový cieľ odporúčaný na posledný rok obdobia nápravy mal stanoviť mierne pod referenčnou hodnotou stanovenou v zmluve, aby sa zaručilo dosiahnutie účinnej a trvalej nápravy v požadovanej lehote.
- (13) Ak by sa Spojenému kráľovstvu poskytol jeden rok navyše, čo je podľa nariadenia (ES) č. 1467/97 všeobecným pravidlom, bolo by to v prípade tejto krajiny priveľmi náročné, keďže by si to vyžadovalo úpravu celkového deficitu vo výške 2,2 % HDP. Takáto úprava v období 2015 – 2016 by mohla značne ovplyvniť nedávne oživenie rastu reálnych miezd a mať tak nepriaznivé dôsledky pre rast. Vyžadovala by si tiež zavedenie dodatočných opatrení počas veľmi krátkeho časového obdobia. Na základe aktualizovanej prognózy Komisie z jari 2015 by takáto úprava mala značne negatívny vplyv na hospodársky rast. Z tohto dôvodu sa zdá vhodné predĺžiť Spojenému kráľovstvu lehotu na odstránenie nadmerného deficitu o dva roky.

⁽¹⁾ Rast HDP za prvý štvrtrok roku 2015 bol uverejnený po finalizácii prognózy Komisie z jari 2015, a preto je súčasné posúdenie účinných opatrení založené na aktualizovanej prognóze.

⁽²⁾ V uverejnenej prognóze z jari sa uvádzajú iba údaje za kalendárny rok. Hodnoty pre rozpočtové roky sa vypočítavajú zo štvrtročného profilu uverejnenej prognózy.

- (14) Poskytnutie ďalších dvoch rokov na nápravu nadmerného deficitu by znamenalo stanovenie priebežných cieľov celkového deficitu na úroveň 4,1 % HDP na obdobie 2015 – 2016 a úroveň 2,7 % HDP na obdobie 2016 – 2017. Zodpovedajúce zlepšenie štrukturálneho rozpočtového salda vyplývajúce z týchto cieľov je v príslušných obdobiach 0,5 % HDP a 1,1 % HDP. Základným scenárom v aktualizovanej prognóze Komisie z jari 2015 v ktorej sú zahrnuté už skôr ohlásené diskrečné opatrenia na úrovni 1,4 % HDP v obdobiach 2015 – 2016 a 2016 – 2017, z ktorých asi tri štvrtiny predstavuje zníženie výdavkov. Tento postup úprav poskytuje dostatočnú bezpečnostnú rezervu vo vzťahu k referenčnej hodnote deficitu vo výške 3 % HDP a považuje sa za najmenej škodlivý pre rast, pričom zároveň umožňuje dodržať minimálne požadované ročné štrukturálne zlepšenie vo výške 0,5 % HDP. Na dosiahnutie týchto cieľov musí Spojené kráľovstvo v plnej miere a včas implementovať opatrenia ohlásené v jednotlivých rozpočtoch až po rozpočet na rok 2015 vrátane, pričom akékoľvek úpravy súvisiace s aktuálnymi plánmi musia byť rozpočtovo neutrálné. V takom prípade nebudú potrebné žiadne ďalšie opatrenia nad rámec tých, ktoré už boli ohlásené,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Spojené kráľovstvo by malo odstrániť súčasný nadmerný deficit najneskôr do obdobia 2016 – 2017.
2. Spojené kráľovstvo by malo dosiahnuť celkový deficit vo výške 4,1 % HDP v období 2015 – 2016 a 2,7 % HDP v období 2016 – 2017, čo by podľa aktualizovanej prognózy Komisie z jari 2015 malo zodpovedať zlepšeniu štrukturálneho salda na úrovni 0,5 % HDP v období 2015 – 2016 a 1,1 % HDP v období 2016 – 2017.
3. Spojené kráľovstvo by malo v plnej miere vykonať konsolidačné opatrenia zahrnuté vo všetkých rozpočtoch a jesenných vyhláseniach až po rozpočet na rok 2015 vrátane, aby naplnilo odporúčané štrukturálne úsilie, pričom akékoľvek úpravy súvisiace s aktuálnymi plánmi musia byť rozpočtovo neutrálné. Spojené kráľovstvo by malo zníženia výdavkov podrobnejšie uviesť v nadchádzajúcom preskúmaní výdavkov. Tieto zníženia výdavkov sú potrebné na to, aby sa zaistila náprava nadmerného deficitu do obdobia 2016 – 2017.
4. Ak sa hospodárske, finančné alebo rozpočtové podmienky budú vyvíjať lepšie, než sa v súčasnosti očakáva, Spojené kráľovstvo by malo v obdobiach 2015 – 2016 a 2016 – 2017 znižovanie celkového deficitu urýchliť. Opatrenia rozpočtovej konsolidácie by mali zabezpečiť trvalé zlepšenie štrukturálneho salda verejných financií spôsobom, ktorý podporuje rast. Malo by sa najmä predísť ďalšiemu znižovaniu kapitálových výdavkov.
5. Rada stanovuje Spojenému kráľovstvu lehotu do 15. októbra 2015, aby: i) prijalo účinné opatrenia a aby ii) v súlade s článkom 3 ods. 4a nariadenia (ES) č. 1467/97 predložilo podrobnú správu o konsolidačnej stratégii, ktorú plánuje v záujme dosiahnutia týchto cieľov.

Orgány Spojeného kráľovstva by okrem toho mali i) dodržať povinnosť stanoviť strednodobý rozpočtový cieľ v súlade s Paktom stability a rastu a ii) vykonať plánované reformy týkajúce sa zvýšenia zákonného veku odchodu do dôchodku s cieľom prispieť k posilneniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

A napokon, v záujme zaručenia úspechu stratégie fiškálnej konsolidácie bude takisto dôležité podporiť fiškálnu konsolidáciu komplexnými štrukturálnymi reformami v súlade s odporúčaniami Rady, ktoré boli Spojenému kráľovstvu adresované v kontexte európskeho semestra, a to najmä tými, ktoré sa týkajú preventívnej časti postupu pri makroekonomickej nerovnováhe.

Toto odporúčanie je určené Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska.

V Luxemburgu 19. júna 2015

Za Radu
predseda
J. REIRS